

MIKOZE KOŽE

Valentina Kutle

Dom zdravlja Široki Brijeg

Mikoze kože

- ▶ Zarazne bolesti uzrokovane različitim vrstama gljivica koje napadaju površinske slojeve kože, kosu i nokte
- ▶ Prijenos je moguć direktnim kontaktom, kao i međusobnim korištenjem predmeta za osobnu higijenu i njegu (npr. češlja, pribora za manikuru ili pedikuru)
- ▶ Gljivicama odgovara toplo i vlažno okruženje, što je i razlog najčešće pojave infekcije na koži i noktima stopala, na koži među prstima i na kožnim pregibima (vlasište, vrat, pazusi, ispod dojki, prepone)
- ▶ Dijagnostika: strugotina, kultura, Woodova lampa

Rizični čimbenici

- ▶ Toplo i vlažno okruženje na mjestima na tijelu gdje se zadržava vlaga ili je izraženo pojačano trenje kože o kožu. Hodanje bosih nogu na vlažnim javnim mjestima, kao što su teretane, svlačionice i tuševi
- ▶ Poremećaji cirkulacije krvi - oslabljen imunosni odgovor (periferna arterijska bolest, proširene vene, tromboza, dijabetes)
- ▶ Debljina - izraženiji kožni nabori
- ▶ Imunokompromitiranost - poremećaj sastava fiziološke flore tijela i povećanje broja gljivica nauštrb „dobrih“ bakterija
- ▶ Dijabetes, dugotrajna terapija antibioticima ili citostaticima, imunodeficijencije, imunosupresivna terapija (autoimune bolesti te transplantacije organa, matičnih stanica ili koštane srži), terapija kortikosteroidima
- ▶ Ozljeda noktiju i kože- važna je pravilna obrada rane

Tinea corporis (dermatofitoza, lišaj)

- ▶ Dermatofiti (*Trichophyton*, *Microsporum*, *Epidermophyton*)
- ▶ Prstenasta promjena u razini kože s centralnim bljedilom
- ▶ Lagano uzdignuta, praćena blagim svrbežom i ljuskanjem
- ▶ DD: numularni dermatitis (nema centralnog bljedila, češće se javlja zimi)
- ▶ Liječenje: mikonazol (Rojazol, Plimycol) 2xd/2-4tj, ili terbinafin 1x/1tj; nanosi se 2 cm preko ruba lezije
- ▶ Opsežne ili rezistentne promjene: terbinafin 1x250mg/1-2tj ili flukonazol 1xtj 150mg/2-4tj ili itrakonazol 1x200mg/7d

Tinea capitis

- ▶ Učestalije u djece, javlja se i kod životinja - destrukcija strukture vlasi, može dovesti i do lokalne limfadenopatije
- ▶ Postupna pojava suhih, ljuskavih područja
- ▶ Crne točke kod kojih se vlasi lome na površini kože
- ▶ Sive mrlje kod kojih se vlasi lome iznad površine kože, ostavljajući kratke čekinje
- ▶ Glatka područja gubitka kose (alopecija)
- ▶ Kerion - upaljena vlažna tvorba, poput apscesa
- ▶ Favus - žućkaste debele kraste
- ▶ Terapija: terbinafin tbl 1x250 mg (3-6mg/kg)/4tj
- ▶ Oronazol ili Kelual šampon 2xtj/5tj mogu pomoći
- ▶ Kratkotrajno oralno prednizon kod keriona

Tinea pedis (atletsko stopalo)

- ▶ Naslage ljusta na stopalima uz povremenu pojavu crvenila i svrbeža; tijekom vremena i zadebljanje kože
- ▶ Infekcija se širi s osobe na osobu u javnim tuševima i kupaonicama ili sl. gdje zaraženi ljudi hodaju bosi
- ▶ Uske cipele pojačavaju rizik
- ▶ Liječenje: Higijena stopala, pamučne čarape, držati stopala suhim, izbjegavati vlagu, ne dijeliti obuću, ručnik
- ▶ Azoli 2xd/4tj (još 10 dana po poboljšanju mazati) ili terbinafin 1xdnevno/1tj (nakon mazanja 24h ne prati)
- ▶ Kod rezistencije na topičku terapiju: itrakonazol 2x200mg/d/7d; flukonazol 1x150mg/tj/2-6 tj; terbinafin 1x250/d/2tj

Onihomikoza

- ▶ Gljivična infekcija noktiju koja zahvaća nokatnu ploču ili ležište nokta
- ▶ Nokti na nožnim prstima 10 puta češće zahvaćeni od noktiju šaka
- ▶ Najčešći uzrok dermatofiti, ponekad plijesni (npr. *Aspergillus*)
- ▶ Rizični čimbenici: starija životna dob, muški spol, dijabetes, oslabljen imunitet, tinea pedis, nošenje zatvorene obuće, trauma nokta
- ▶ Zadebljanje i deformacija nokta; žuta, bijela ili smeđa promjena boje
- ▶ Odvajanje nokta od ležišta (oniholiza)
- ▶ Ne liječi se uvijek jer su mnogi slučajevi su asimptomatski i nije vjerojatno da će izazvati komplikacije
- ▶ Per os terbinafin/itakonazol; povremena upotreba lokalne terapije (npr. efinakonazol, tavaborol, 8% ciklopiroks)

Tinea barbae

- ▶ Zahvaća odrasle muškarce, često se prenosi kontaktom sa zaraženim životinjama (goveda, ovce, psi i mačke)
- ▶ Crvenilo i otok kože u području brade, folikularne pustule, kruste i ljuškanje
- ▶ Lako ispadanje zahvaćenih dlaka, svrbež
- ▶ DD: bakterijski folikulitis
- ▶ Terapija: grizeofulvin 500 mg do 1 g per os 1x/dan do 2-3 tjedna ili terbinafin 250 mg PO 1x/dan i itrakonazol 200 mg PO 1x/dan
- ▶ Kod jake inflamacije promjena prednizon 40 mg per os 1x/dan), postupno smanjivanje doze tijekom 2 tjedna.

Tinea versicolor (pityriasis versicolor)

- ▶ *Malassezia furfur* - prirodni stanovnik kože, ponekad jedva primjetne kožne promjene ili poput osipa
- ▶ Diskoidna područja po tijelu hipo/hiperpigmentirana (dif. dg vitiligo), konfluiraju stvarajući mrlje po koži, svrbe, rubno se mogu perutati
- ▶ Znojenje, toplina (češće ljeti, zimi se obično povlače), oslabljen imunitet
- ▶ Liječenje: oronazol ili Kelual DS šampon (isprati tek nakon 5min)/1xd/1tj potom još nekoliko tjedana 1xtj; kod manje površine terbinafin krema 2xd/1-2tj
- ▶ Zaštitni faktor jer taj dio kože nema pigmenta!
- ▶ Kod većih površina i čestih recidiva: flukonazol 1x300mg/tj/2tj ili itrakonazol 1x200mg/d/5d

Candida

- ▶ Crvenilo, osip, svrbež, peckanje
- ▶ Najčešće kod beba (pelenski osip), pretilih i dijabetičara, imunodeficijentnih (npr. HIV)
- ▶ Koža, nokti, kutevi usana, genitalno područje, ispod dojki, fleksorna područja, orofarinks, urinarni trakt
- ▶ Antibiotici, kortikosteroidi i kemoterapija pospješuju nastanak
- ▶ Usko, sintetičko donje rublje
- ▶ Kronična mukokutana kandidijaza - djeca, koža, nokti i sluznica, autoimuno
- ▶ Terapija: klotrimazol ili mikonazol 2-3xd/2-4 tj, nastaviti 10-ak dana nakon što se povuče
- ▶ Kod rezistentnih, imunokompromitirani, progresija: flukonazol 1x50 mg/d/2-3 tj itrakonazol 1x200mg/d/7d

Prevenција

- ▶ Održavati osobnu higijenu
- ▶ Redovno sušiti stopala nakon kupanja
- ▶ Koristiti vlastite ručnike
- ▶ Nositi prozračnu odjeću i obuću
- ▶ Izbjegavati hodanje bosih nogu u javnim prostorima
- ▶ Pravovremeno liječiti postojeće infekcije
- ▶ Ne sjediti dugo u mokrom kupaćem kostimu
- ▶ Smanjen unos rafiniranih ugljikohidrata
- ▶ Racionalno korištenje antibiotika

HVALA NA POZORNOSTI!